

## Hírek a börtönvilágból

### Új büntetés-végrehajtási intézet Spanyolországban

A Spanyolország északi részén található Pamplonában, Navarra tartomány fővárosában új börtön épül. Az új pamplonai börtön 60%-os készültségi fokon áll, a tervek szerint az építkezés 2010 végére be is fejeződhet, az illetékesek az ünnepélyes megnyitót 2011 tavaszára tervezik.

A börtön építésének munkálatai 2009 januárjában kezdődtek el egy 157 500 m<sup>2</sup>-es területen. A beruházás 66,2 millió eurót (azaz 18 milliárd forintot) emészt fel. Jelenleg 300 munkás dolgozik a Santa Lucía-dombságon folyó építkezésen.

A büntetés-végrehajtási komplexum összesen 8 épületből áll majd. A fogvatartottak elhelyezésére, foglalkoztatására szolgáló épületeken, műhelyeken kívül kórház és sportcsarnok is megtalálható lesz helyben. Az épületeket fedett folyosókkal kötik össze. A fogvatartottak kapcsolattartásának elősegítésére az intézetben 12 terem fog működni a családi, 12 szoba a házastársi látogatások lebonyolítására, továbbá 26 telefonfülkét szerelnek fel.

*Forrás: La nueva cárcel de Pamplona en Santa Lucía tiene el 60% de la estructura construida. Diario Navarra, 2010. 05. 06.*

### Civil kórházi szárny elítéltek számára Franciaországban

A Lyon külvárosában található Vinatier pszichiátriai intézet területén kizárólag elítélteknek helyt adó szárny nyílt. Az egység Bron börtönkórházaként funkcionál, és 60 beteg elítélt elhelyezésére, illetve ápolására alkalmas. A körlet biztonsága a mai kor követelményeinek teljes mértékben megfelel.

Franciaországban a fogvatartottak 25%-a szenved valamilyen súlyos pszichotikus betegségben. Ha figyelembe vesszük a depresszióban és az enyhébb lelki betegségekben szenvedők számát, a börtönnépeség 40%-a érintett mentális zavarokban. A francia büntetés-végrehajtás 9 hasonló központ megnyitását tervezi 2012-ig.

*Forrás: Patricia Jolly: Près de Lyon, un hôpital-prison pour les détenus souffrant de troubles mentaux. Le Monde, 2010. 05. 12.*

### Lebontották Pennsylvania állam egyik régi börtönét

A Butler megyében található, 1956-ban épült börtönt pár nap alatt sikeresen lebontották. Egy évvel ezelőtt még 130 főt tartottak fogva az intézetben, de az épület állapota miatt az üzemeltetése teljesen lehetetlenné vált. A büntetés-végrehajtási intézet lebontása 174 ezer dollárba (azaz 38 millió forintba) került. A régi helyébe lépő új büntetőintézet már 512 elítéltet fog tudni befogadni.

*Forrás: Karen Kane: Butler County says goodbye to old prison. Pittsburgh Post-Gazette, 2010. 05. 27.*

## Perui börtönprivatizáció

Peru megtette az első lépéseket, hogy chilei modell alapján privatizálja börtönei egy részét. A fővárostól, Limától 90 km-re északra található Huaral intézet lesz a kísérleti program részese. A börtön épülete mellett egy, az elítéltek munkáltatására alkalmas üzem is működik.

A tervekről a perui igazságügy-miniszter, Victor García Toma tájékoztatta a sajtót. A chilei minta alapulvételét az indokolja, hogy ott is túlszűfolttsággal küzdenek már évek óta, de sikeresen valósították meg néhány börtön beruházását magántőkéből. Jelenleg 40 000 főt tartanak fogva a perui börtönökben. Az elkövetkezendő időszak tapasztalatai után döntenek el, hogy az állami vagy a magánkézben levő intézetek szerepét növeljék a jövőben.

*Forrás: Perú da el primer paso para privatizar las cárceles siguiendo el modelo chileno. El País, 2010. 05. 06.*

## Videotelefonos kapcsolattartás Ohio államban

Cleveland és Cincinnati városokban zárt láncú kamerák segítségével a kapcsolattartás új rendszerét teremtették meg az elítéltek hozzátartozói részére. A rendszer fő sajátossága, hogy mindig a fogvatartott családja állja a kapcsolattartáskor felmerülő költségeket, ami 25 dollárt jelent egy 30 perces beszélgetés esetén.

Julie Walburn, Ohio állam büntetés-végrehajtási és rehabilitációs részlegének szóvivője kihangsúlyozta, hogy a technikai berendezések beszerelésének költségei sem az államot terheltek, a VUGate nevű cég ellenszolgáltatás nélkül szerelte be négy büntetőintézetben a zárt láncú kamerás rendszert.

A kezdeményezés egyelőre a Belmonti Bv. Intézetben (St. Clairsville), a Ohio Állami Büntetőintézetben (Youngstown), a Noble Bv. Intézetben (Caldwell) és a Dél-Ohio Büntetőintézetben (Lucasville közelében) valósult meg. A tervek szerint a kapcsolattartás e módját az összes állami börtönre ki kellene terjeszteni. Ily módon az illetékesek a családi kötelek intenzívebb ápolását szeretnék elérni. A rendszer további előnye, hogy a hozzátartozók utazási költségeit jelentősen csökkentheti.

A VUGate által üzemeltetett rendszerhez a családok, hozzátartozók a szabadlábra helyezésről gondoskodó irodákban férhetnek hozzá. Egyszerre két felnőtt és két gyerek lehet jelen a hívás kezdeményezésekor. A rendszer „másik oldalán” természetesen az elítélt jelenik meg egy erre a célra elkülönített helyiségben.

*Forrás: Alan Johnson: 4 prisons to test out visitation via video. Columbus Dispatch, 2010. 05. 23.*

## Spanyolország és Uruguay megállapodást írt alá az elítéltek átszállításáról

Spanyolország részéről Francisco Camaño igazságügy-miniszter, Uruguay képviselőjében Eduardo Bonomi belügyminiszter írta alá az elítélt személyek átszállításáról szóló kölcsönös megállapodást.

Uruguay volt az egyetlen olyan dél-amerikai állam, amelynek Spanyolországgal ilyen típusú megállapodása eddig nem létezett, most azonban – az uruguayi jogszabályok módosításának köszönhetően – a helyzet megváltozott. Jelenleg 20 spanyol állampolgárságú személyt tartanak fogva az uruguayi büntetőintézetekben, és 144 uruguayi fogvatartott tartózkodik spanyolországi börtönökben.

*Forrás: España y Uruguay firman un convenio para el traslado de condenados. Ideal-EFE, 2010. 05. 17.*

## Gyufaszálakból összerakott pisztolyt találtak egy ausztrál börtönben

Rendkívül élethűnek tűnt az a fegyver, amelyet nemrég találtak a dél- ausztráliai Mobilong Bv. Intézet egyik cellájában. A Murray Bridge városban található börtönben az egyik találékony elítélt egy 13 cm hosszú pisztolyt készített. A börtön-személyzet számára nagy meglepetés volt, hogy a fogvatartott egyszerű anyagokból mennyire élethűen alakította ki a csövet, az ütőszegyet és az egyéb alkatrészeket. Az elítélt az alapötletet egy magazinból vette, amelyből kivágta a fegyver fotóját, majd később a gyufaszálakból összerakott vázat ezzel fedte be. A borításból kimaradó részeket feketére festette, utolsó simításként a származási ország és a márkanév is a műre került.

A valódihoz való kísérteties hasonlóság miatt a fegyver alkalmas lett volna arra, hogy a börtön-személyzet bármely éppen szolgálatban levő tagját megfélemlítse. Azóta a fogvatartottat más zárkába helyezték. A börtön vezetősege úgy döntött, hogy a modellkészítéssel vagy másfajta kézműves hobbyval foglalkozó elítéltekre ezentúl fokozottabban fognak figyelni.

*Forrás: „Realistic” matchstick pistol found at Mobilong Prison. Herald Sun, 2010. 05. 28.*

## Drogellenes program egy spanyol bv. intézetben

Az Acebuche büntetőintézetben egy új kísérleti program indult azzal a céllal, hogy megakadályozza a drogok becsempészését, és elősegítse az irántuk való kereslet csökkentését azáltal, hogy tájékoztatják az elítélteket a kábítószer-fogyasztás veszélyeiről, ugyanakkor egészségügyi és terápiás ellátásban is részesítik a rászorulókat. A program vezetője, Miguel Angel de la Cruz szerint a fogvatartottak egy része tisztában van azzal, hogy az intézet lenne a legmegfelelőbb hely arra, hogy külső segítséggel megszabaduljanak az ártalmas szokásoktól, mások viszont jó alkalmat látnak arra, hogy a börtön feketepiacán jussanak hozzá a droghoz.

A börtön igazgatója biztatónak találja azt a helyzetet, hogy kábítószeresek csak kis mennyiségben fordulnak elő az intézetben. A legkedveltebb szerek közé a hasis és a benzodiazepin tartoznak. A börtönbe kerüléskor a fogvatartottak majdnem 70%-a kábítószer-függőségi problémával küszködik. Jelenleg 150 fő vesz részt ebben a kezdeményezésben.

*Forrás: Eunata Serrano: Un plan pionero evitará la oferta y demanda de droga en El Acebuche. Ideal, 2010. 05. 14.*

## Az elítéltek és hozzátartozóik jogainak védelme

2010 tavaszán Madridban létrejött az AFAPREMA (Elítéltek Hozzátartozóinak Szövetsége) nevű nonprofit szervezet, amelynek cselekvési jogosultsága a Madridban és környékén működő büntetés-végrehajtási intézetekre terjed ki.

A szervezet, amely a jövőben szeretne országos szintre fejlődni, az elítéltek és hozzátartozóik jogainak védelmét tűzte ki célul. A szövetség számos elképzeléssel rendelkezik pl. a fogvatartottak pszichés egészségének megőrzésére, a drogfüggőség kezelésére, továbbá a börtönből szabadult személyek támogatására.

*Forrás: Nace AFAPREMA, la primera Asociación de Familiares de Presos en Madrid. Canal Solidario, 2010. 05. 14.*

## Étterem egy brit börtönben

A Surrey megyében található The Clink étterem 2009-ben nyitotta meg kapuit a High Down börtön teljes felülegelete alatt. Az étterem az egykori mosoda raktárában került kialakításra.

A berendezés, világítás és a menü semmiben sem tér el más európai étteremtől, az evőeszközök azonban műanyagból készülnek. Az elítélteket szakács és felszolgáló képzésben részesítik, akik elsajátítják az egyszerű és a különleges ételek elkészítésének módját és az izléses terítés technikáját. A börtön vezetősége bízik abban, hogy a büntetés letöltése alatt szerzett ismeretek hasznosak lesznek a szabad életben is. Az 1 100 főt elszállásoló intézet étellemezési menedzsere, Alberto Crisci elégedett az eddigi eredményekkel, mivel a fogvatartottak színvonalas képzésben és gyakorlatban részesülnek.

270 ezer font, azaz 91 millió forint adomány révén készülhetett el az új egység, ami elsősorban a börtön személyzet kantineként működik. Az étteremnek ebben a részében a civil lakosság csak meghívottként kap asztalt, többnyire adakozásért és önkéntes munkáért cserébe.

A helyi Rotary Club is felvette a kapcsolatot a büntetés-végrehajtási intézettel, és jelezte, hogy szívesen alkalmazna fogvatartottakat a szabadlábba kerülésük után. A Rotary Club a világ számos országában olyan üzletembereket, szakembereket fogad a tagjai közé, akik hisznek az emberbaráti segítség fontosságában, és támogatják a békére való törekvést, a nemzetek közötti jó viszonyt.

*Forrás: David Barrett: Porridge off the menu at prison restaurant. Telegraph, Home Affairs Correspondent, 2009. 05. 09.*

## Pincérképzés egy portugál bv. intézetben

A portugáliai Aveiro regionális börtönben nyolc elítélt fejezte be a mintegy másfél évig tartó felszolgálói szaktanfolyamot. A bv. intézet hagyományosan ebben a képzésben részesíti a felvételi vizsgán is átesett fogvatartottakat.

Mivel Portugália bevételeinek jelentős része az idegenforgalomból származik, ezért a fogvatartottak, ha a megfelelő tudással rendelkeznek, nagy eséllyel indulnak a munkaerőpiacon a szabadlábra kerülésüket követően, hogy vendéglátó-ipari egységeknél vállaljanak munkát. Rengeteg étterem, gyorsétkezdé és bár keres ügyes és gyors pincéreket.

*Forrás: Jesus Zing: Aprenderam a servir à mesa na prisão. Jornal de Notícias, 2010. 05. 26.*

## Hulladék-újrahasznosítás Spanyolországban

A Spanyolország északi részén fekvő santoañai Dueso büntetőközpont – együttműködve a környezetvédelemmel foglalkozó MARE céggel – felállította saját hulladékbegyűjtő helyét. Ez az első börtön az országban, amely hulladék-újrahasznosítással foglalkozni.

Francisco Martin környezetvédelmi tanácsadó is megjelent a létesítmény ünnepélyes megnyitóján, ahol a bv. intézet igazgatója, Carlos Fonfría kíséretében látogatta végig a központot. A megnyitót környezetvédelmi napokkal kötötték össze, amelyen a fogvatartottak előadásokat hallgathattak meg a víz- és energiafogyasztással, valamint a hulladékok kezelésével kapcsolatban.

*Forrás: Primer punto limpio de una prisión en España. Verde, 2010. 05. 10.*

## Arany medált nyert egy észak-ír intézet

Az észak-írországi Maghaberry börtön elítéltejei és személyzete megünnepelték, hogy a Hillsborough Kertfesztiválon megkapták az arany medált. A mocsaras területen fekvő bv. intézet az általa létrehozott lápkert révén elnyerte az arany medált, valamint a verseny legjobb kertje díját is. Ez már a harmadik év volt, hogy a Maghaberry sikeresen szerepelt a fesztiválon. Korábban bronz és ezüst érmét is nyertek már.

A Maghaberry bv. intézet vezetője, Gary McLean úgy látja, hogy az eredmény a börtönszemélyzet hathatós támogatása nélkül nem született volna meg. Ez a győzelem is azt mutatja, hogy az intézetben működő rehabilitációs programok megfelelő háttérrel eredményesek lesznek.

*Forrás: Gold award given to Maghaberry at Hillsborough Festival. Prison Service Press Office, 2010. 05. 24.*

## Kertészkedő elítéltek egy olasz börtönben

A dél-olaszországi Calabria tartományban található Castrovillari büntetés-végrehajtási intézetben virágkertészetet tartanak fenn az elítéltek számára. Itt a szabad életben is hasznosítható szaktudás megszerzésére nyílik lehetőség. A kertészet jelenlegi funkciója elsősorban a növények szaporítása és nevelése, továbbá a cserepes dísznövények, valamint balkonnövények és egynyári virágpalánták termesztése.

Ezen kívül Calabria tartomány önkormányzatának finanszírozásával újabb és újabb oktatási lehetőségek valósulnak meg a fogvatartottak számára. 2008-ban például egy 400 órás asztalos-képzésen 15 elítélt vett részt, majd a textilipari és a szabó-képzéshez szintén hasonló számban csatlakoztak.

A fogvatartottak a szabadidejüket is hasznosan tölthetik el a futballpályán vagy a könyvtárban. Sajnos eddig nem nyílt alkalom arra, hogy amatőr színjátzóként is kipróbálják magukat, pedig a szerepek felvállalása és a drámai helyzetek fontosak lehetnek az életszemlélet formálásában.

*Forrás: „Laboratorio in agricoltura per i detenuti di Castrovillari”. Il Sole, 2010. 02. 01.*

## Mozaikcsempe megrendelésre

A Graz Karlau büntetés-végrehajtási intézetben a fogvatartottak művészi színvonalú mozaikcsempéket gyártanak, amelyekkel a lakások és házak bármely pontját díszíteni lehet. A termékek érdekessége, hogy a vevő előre megrendelheti őket a saját ízlése szerinti színben, méretben és kivitelezési formában. Az ár a termék elkészítésének nehézségi foka szerint alakul.

A 730 fő befogadóképességű Graz Karlau büntetés-végrehajtási intézet Ausztria második legnagyobb börtöne, amelyben olyan férfi fogvatartottak töltik büntetésüket, akiknek ítélete 18 hónaptól az életfogytiglani szabadságvesztés-büntetésig terjed. A börtön 1984 óta működő biogáz-üzeme az egyik legrégebbi ilyen jellegű létesítmény Ausztriában.

*Forrás: Produkte Fliesenmosaik. Graz Karlau Broschüre Unternehmerarbeiten 2009.*

## Oktatás Montana államban

A Montana állami női börtönben több, mint egy tucat elítélt vette át bizonyítványát az „Önképzés útja” program keretében. A büntetés-végrehajtási intézet 2009-ben kezdett együttműködésbe a Montana Állami Egyetemmel, amelynek tanárai matematikára, írásra, angol irodalomra oktatják a fogvatartottakat.

Az átlagosan 200 órából álló programok segítenek megértetni az elítéltekkel, hogy érdemes az életüket meghatározó szerepet megkeresni, felismerni, és mindent megtenni a megvalósítás érdekében. A szabadulók körében néhányan a főiskolai tanulmányok folytatásában is gondolkodnak.

*Forrás: Nicole Grigg: Prison Graduation. MSNBC, 2010. 05. 25.*

## Börtönrádió egy spanyolországi intézetben

A Spanyolország észak-nyugati csücskében található „A Lama” büntetőintézetben lehetőséget kaptak az elítéltek az „A Radio” működtetésére. Az általuk szerkesztett műsor FM transzmitter segítségével jut el a többi fogvatartotthoz. A rádió 2010 februárjától sugározza adását az 1 650 fő elhelyezését biztosító intézetben.

Az „A Radio” elsődleges célja, hogy az elítéltek megfélemedkezzenek frusztrációikról, és megtanuljanak élni a falakon belüli lehetőségekkel.

2008-ban már felmerült a kezdeményezés beindítása, de az előkészületek és a tervek elfogadása hosszabb időt vett igénybe. 2009-ben a Barrié de la Maza Alapítvány adott anyagi támogatást a program megvalósításához.

*Forrás: Paula Bouzas: „A Radio” que da voz a los presos. El País, 2010. 04. 11.*

## Színházfesztivál Németországban

Az első börtönszínház-napokat Szászországban rendezik meg 2010. november 17. és 21. között. Ebből az alkalomból a különböző büntetőintézetekben öt mű kerül bemutatásra. Különbőféle műhelytalálkozók, kiállítások és filmvetítések kísérik a fesztivált, amelynek előadásai a tervek szerint az egész országot körbejárják. A projekt kezdeményezője a „Művészet a börtönben” egyesület.

*Forrás: Proben für Theaterfestival im Gefängnis. Bildzeitung, 2010. 05. 27.*

## Az olaszországi Mantovában filmterápiával próbálkoznak

A filmterápia valószínűleg sohasem lesz általános a büntetés-végrehajtási intézetekben, de a Mantovai Büntetőközpontban mégis úgy látták jónak, hogy érdemes kísérletezni vele.

A római Sapienza intézetben dolgozó Vincenzo Maria Mastronardi pszichopatológus egy egész könyvet szentelt a filmterápia módszerének. A témával kapcsolatban megszólalt Luca Stucchi, a mantovai Carlo Poma kórház igazgatója is, aki fontosnak tartja bármilyen új vagy régi módszerrel az elítéltek mentálhigiénés helyzetének javítását.

Gianfranco Rivellini, az OPG (Törvényszéki Pszichiátriai Kórházak) munkatársa kihangsúlyozta, hogy a módszer önmagában még nem elég az emberek megváltoztatására, de fontos, hogy olyan filmek kerüljenek levetítésre, amelyekben apa és gyerek, férfi és nő kapcsolatával, az erőszak okaival és az identitással foglalkoznak. A filmen keresztül – lényegében játékos formában – vezetik rá a fogvatartottakat arra, hogy elgondolkodjanak saját maguk és környezetük emberi kapcsolatain. A filmek révén lehetőség nyílik arra, hogy az elítéltek számba vegyék az emberi értékeket, különbséget tegyenek jó és rossz között.

*Forrás: Luca Angelini: E in carcere il cinema diventa una terapia. Corriere della Sera, 2010. 05. 18.*

## Könyvtárfejlesztés Spanyolországban

Az Oktatási, Kulturális és Sport Minisztérium képviselőjében María Victoria Broto, a büntetés-végrehajtási szervezet részéről Mercedes Gallizo kölcsönös megállapodást írtak alá abból a célból, hogy fejlesszék az aragóniai Daroca, Teruel és Zuera intézetek könyvtárait.

Általános kulturális cél, hogy a könyveknek és könyvtáraknak el kell érniük a társadalom tagjait, így a börtönök lakóit is. A könyvek értékes tudás és információk szolgáltatásával az elítéltek számára segítséget nyújtanak megtalálni egy új életformát és a változtatás lehetőségeit. Zaragoza és Teruel város könyvtárai is segítséget nyújtanak az együttműködés során. A projekt folyamán más országok sajtóanyagának az összegyűjtésére és a börtönkönyvtárakban történő elhelyezésére is sor kerül, hogy a külföldi elítéltek is a saját anyanyelvükön jussanak hozzá a hírekhez.

Az Aragon Könyvtár a katalogizálásban és a könyvállomány frissítésében vállalt szerepet, továbbá népszerűsíti a börtönökben az olyan kulturális csoportokat, mint a Könyvbarátok Szövetsége, valamint az Aragóniai Írók Szövetsége. A börtönök könyvtárai a civil könyvtári hálózattal is össze vannak kötve elektronikusan.

*Forrás: Un acuerdo permitirá mejorar las bibliotecas de las cárceles aragonesas. La Verdad, EFE, 2010. 05. 19.*